

Logaritmické a exponenciální rovnice

Teorie

- pravidla pro počítání s mocninami
- pravidla pro počítání s logaritmy (součet, rozdíl logaritmů, násobek logaritmu); logaritmus významných čísel (1; základ logaritmu); vyjádření logaritmu pomocí logaritmů o jiných základech
- dekadický, binární a přirozený logaritmus
- řešení základních typů rovnic, řešení s pomocí substituce, řešení logaritmováním rovnice

Praxe

Příklad 1

Zjednodušte:

$$\text{a) } \log 100 + 2 \cdot \log y - \log y \quad \text{b) } \log \frac{1}{10} \cdot (\log x - 2 \cdot \log y) \quad \text{c) } \frac{1}{4} \cdot (\log x - 5 \cdot \log y + 2 \log z)$$

Příklad 2

Řešte logaritmické nerovnice

$$\begin{array}{llll} \text{a) } \log_2(x+4) > 3 & \text{b) } \log_5(x+2) < 1 & \text{c) } \log(x^2 - 6 \cdot x + 8) > 1 & \text{d) } \log_3^2 x + \log_3 x \geq \log_3 9 \\ \text{e) } \log_{2 \cdot x - 3} x > 2^0 & \text{f) } \log_{x^2}(2+x) < 1 & \text{g) } \log_x \sqrt{12+x} < 1 \end{array}$$

Příklad 3

V množině reálných čísel řešte exponenciální rovnice:

$$\begin{array}{lll} \text{a) } 2^{x+7} \sqrt[4]{4^{13-x}} = 1024 & \text{b) } \left(\frac{4}{9}\right)^x \cdot \left(\frac{27}{8}\right)^{x-1} = \frac{\log 4}{\log 8} & \text{c) } \sqrt[3]{81} + \frac{27}{\sqrt[3]{81}} = 12 \\ \text{c) } 3^{2 \cdot x - 1} + 3^x - 3^0 = 3^{-1} & \text{d) } 5 \cdot 2^{x+2} - 6 \cdot 3^{x+2} = 3^{x+3} + 2 \cdot 2^{x+1} & \text{e) } 4^x - 10 \cdot 2^{x-1} = 24 \end{array}$$

Příklad 4

V množině reálných čísel řešte logaritmické rovnice:

$$\begin{array}{ll} \text{a) } \log(x+3)^3 - \log(4 \cdot (x+1)^2) = 0 & \text{b) } (2 \cdot (\log x)^3 - \frac{3}{2} \cdot \log x) \cdot \log x = \log \sqrt{10} \\ \text{c) } \log(2 \cdot x - 3) + \log(3 \cdot x) = \log(8 \cdot x - 12) & \text{d) } x^{\log x} = \sqrt[4]{10} \end{array}$$

Logaritmické a exponenciální funkce

Teorie

- graf a vlastnosti funkce (definiční obor, obor hodnot, monotónnost, extrémy), vliv základu na průběh (monotónnost) funkce
- inverzní funkce
- průsečíky s osami

Praxe

Příklad 1

Určete definiční obory funkce:

a) $f(x) = \sqrt{\log x}$ b) $f(x) = \sqrt{\log(\log x)}$ c) $f(x) = \log \frac{x^2 + x - 6}{x^2 + 4 \cdot x + 3}$ d) $f(x) = 3^{\sqrt{x^2 - 5}}$

Příklad 2

Je dána funkce $f(x)$. Určete všechna $x \in \mathbb{R}$, pro která funkce nabývá předepsané hodnoty:

a) $f(x) = \log(x^2 - 21); f(x) \in (2, \infty)$ b) $f(x) = \log 100 \cdot (x^2 + 19), f(x) \in (2; 4)$

Příklad 3

Načrtněte graf a určete vše o funkci

a) $f(x) = 2^{x-2} + 3$ b) $f(x) = -\log_2(x+2) - 3$

Příklad 4

Určete $a \in \mathbb{R}$ tak, aby platilo:

$$a^{\frac{5}{4}} < a^{\frac{3}{4}}$$

$$\left(\frac{1}{2}\right)^a \leq 4$$

$$\sqrt[3]{4^{2 \cdot x - 3}} = \sqrt[7]{0,25^{3-x}}$$

Výsledky

7. otázka

1.

a) $\log(100 \cdot y)$ b) $-\log 10 \cdot \log \frac{x}{y^2}$ c) $\frac{1}{4} \cdot \log \frac{x \cdot z^2}{y^5}$

2.

a) $x > 4$ b) $-2 < x < 3$ c) $(-\infty; 3 - \sqrt{11}) \cup (3 + \sqrt{11}; \infty)$ d) $\left(-\infty; \frac{1}{9}\right) \cup (3; \infty)$

e) $(2; 3)$ f) $(-2; \infty) - \{-1; 1\}$ g) $(0; \infty) - \{4\}$

3.

a) $\frac{48}{11}$ b) 2   c) 4; 2   c) 0   d) našimi prostředky neřešitelné   e) 3

4.

a) nemá řešení   b) 10; 0,1

c) $\frac{17 \pm \sqrt{145}}{12}$ d) $\sqrt{10}; \sqrt{0,1}$

8. otázka

1.

a) $x > 1$ b) $x > 1$ c) $(-\infty; -1) \cup (2; \infty)$ d) $(-\infty; -5) \cup (5; \infty)$

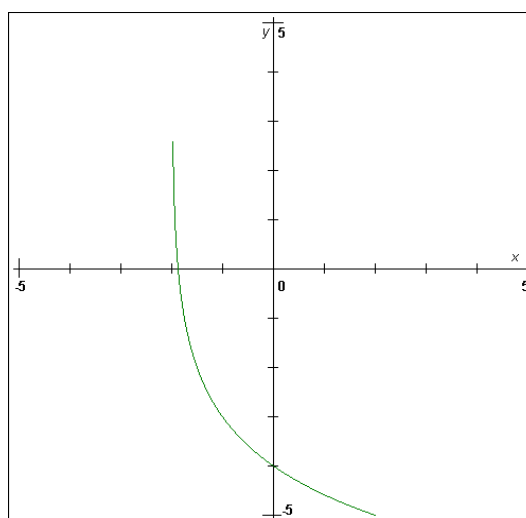
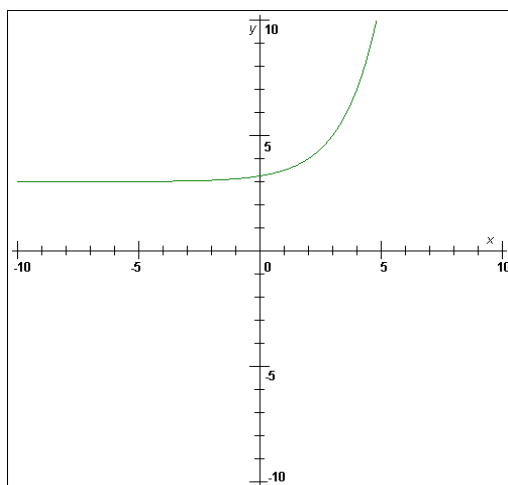
2.

a) $f(x) = \log(x^2 - 21); f(x) \in (2, \infty)$ b) $f(x) = \log 100 \cdot (x^2 + 19), f(x) \in (2; 4)$

3.

a) $f(x) = 2^{x-2} + 3$ b) $f(x) = -\log_2(x+2) - 3$

4.

4.

$0 < a < 1$

$a \geq \frac{1}{2}$

$\frac{12}{11}$